

KSK-notat nr. 13/2013 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Småkraft AS/Langvasselva kraftverk	Middelthuns gate 29
Fylke/kommune:	Nordland/Rødøy	Postboks 5091 Majorstua 0301 OSLO
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Telefon: 22 95 95 95
Saksbehandler:	Kirsten Marthinsen	Telefaks: 22 95 90 00
Dato:	19 FEB 2013	E-post: nve@nve.no
Vår ref.:	200805504-40	Internett: www.nve.no
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken	Org. nr.: NO 970 205 039 MVA
		Bankkonto: 0827 10 14156

Søknad om tillatelse til å bygge Langvasselva kraftverk i Rødøy kommune, Nordland fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	15
Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse	18
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	20
NVEs vurdering	25
NVEs konklusjon	31

Sammendrag

Søknaden gjelder tillatelse etter § 8 i vannressursloven til bygging av Langvasselva kraftverk og regulering av Langvatnet med inntil 1 meter. Søknaden behandles i henhold til reglene i kap. 3 i samme lov.

Det omsøkte kraftverket ligger i Rødøy kommune. Nedbørfeltet totalt er beregnet til 9,7 km². Alminnelig lavvannføring er beregnet til 110 l/s og middelvannføring 740 l/s. Fallhøyden er 155 meter. Det søkes primært om en utbygging med regulering av Langvatnet mellom kote 184,4 og 185,4. Alternativt kan kraftverket bygges uten regulering.

Planen omfatter et kraftverk med inntak ved utløpet av Langvatnet og kraftstasjon på kote 30, oppstrøms Bringgårdsmyra. Hele vannveien vil bestå av nedgravde/nedsprenge rør. Det vil være behov for ca. 1,4 km ny vei inn til kraftstasjonen og videre ca. 1,4 km midlertidig anleggsvei, hovedsakelig langs rørgata. Kraftverket er tenkt koblet opp mot eksisterende 22 kV ledning med jordkabel.

Rødøy kommune gir ikke sin tilslutning til en utbygging. Etter kommunens mening vil tiltaket gi flere negative konsekvenser. Konsekvensene vil være størst for friluftslivsinteresser og områdets urørte preg. **Fylkesmannen i Nordland** fraråder at det blir gitt konsesjon til alternativ 1, men er mindre kritisk til alternativ 2. Fylkesmannen mener informasjonen om fisk er noe mangelfull i søknaden, og at konsekvensene av reguleringen er for dårlig belyst. Beskrivelsen av friluftsliv i området synes også mangelfull. De påpeker at en utbygging etter alternativ 1 vil føre til tap av verdifulle INON-arealer. **Nordland fylkeskommune** går imot at det gis tillatelse til bygging av Langvasselva kraftverk. De mener prosjektet er lite samfunnsnyttig i og med at kraften hovedsakelig blir produsert om våren og høsten når fylket har et kraftoverskudd, og ikke om vinteren, når fylket trenger kraft. Tiltaket bør derfor ikke prioriteres. Fylkeskommunen mener også at tiltaket vil ha større konsekvenser for friluftsliv enn hva som kommer fram i søknaden. **Sametinget** kjenner ikke til automatisk fredete kulturminner i tiltaksområdet og har derfor ingen merknader til søknaden. **Reindriftsforvaltningen Nordland** mener tiltaket vil ha små konsekvenser for reindriften. De mener reguleringen ikke vil være av betydning for isforholdene og at nødvendigheten av vei til inntaket må vurderes. I det minste bør en vei stenges med bom. Anleggsperioden bør planlegges i samråd med reinbeitedistriktet. **Statens vegvesen Region nord** uttalte at tre forhold måtte avklares ved en ev. utbygging; avkjørsler, byggegrensar og veikryssing. **FNF Nordland** (i samarbeid med Naturvernforbundet) er negative til at det blir gitt konsesjon til Langvasselva kraftverk. De mener effektene på INON og landskapets opplevelsesverdi vil være uakseptable. De ser heller ikke behovet for utbygging av mer kraft i Nordland slik kraftsituasjonen er nå, og savner en samlet vurdering av all kraftutbygging i Rødøy kommune. **Rødøy turlag** uttalte at både nord- og sørenden av Langvatnet var populære turmål, og mente områdene her ville bli demt ned ved en utbygging som omsøkt. De framhever at området er lett tilgjengelig og i bruk både sommer og vinter, samt at det har naturmessige kvaliteter. **Jektvik/Nordværes lokalutvalg** er imot en utbygging av Langvasselva kraftverk. De mener man må se på den samlede belastningen av planlagte tiltak i området, med både vann- og vindkraft. De peker på at det er et mye brukt turområde og at det ikke finnes liknende småvassdrag som kan avbøte for tapt naturverdi ved en utbygging. **Janne Horn Erath** uttalte at det er observert ål i vassdraget, nedstrøms omsøkt utbyggingsstrekning. Hun mener det må undersøkes om det finnes ål lenger opp i vassdraget.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 6,6/5,5 GWh årlig i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene har NVE klarert om lag 1,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

NVE legger stor vekt på de tekniske inngrepene tiltaket vil medføre, og konsekvensene inngrepene vil ha for landskap og friluftsliv. Vi mener det er klart at området har stor verdi som nærfriluftsområde for befolkningen i Jektvik. NVE legger også noe vekt på negative konsekvenser for biologisk mangfold nedstrøms kraftverket ved bygging av vei inn til kraftstasjonstomta. Vi legger også vekt på samlet belastning på grunn av kraftutbygging i kommunen.

NVEs konklusjon

NVE mener at ulempen ved bygging av Langvasselva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Småkraft AS, datert 1.2.2011:

"Småkraft AS ønsker å utnytte fallet i Langvasselve i Rødøy kommune i Nordland til kraftproduksjon og søker herved om følgende tillatelser:

- *Etter vannressursloven, jf § 8, om tillatelse til:*
 - *å bygge Langvasselve kraftverk hovedsakelig i samsvar med framlagte planer (alt. 1), eventuelt med endringer i den tekniske utførelsen (alt. 2)*
- *Etter energiloven om tillatelse til:*
 - *Bygging og drift av Langvasselve kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden."*

Langvasselve kraftverk, hoveddata			
TILSIG		Alternativ 1	Alternativ 2
Nedbørfelt	km ²	9,7	9,7
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	23,3	23,3
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	76,0	76,0
Middelvannføring	l/s	740	740
Alminnelig lavvannføring	l/s	110	110
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	126	126
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	65	65
KRAFTVERK			
Inntak	moh.	185,4	185
Avløp	moh.	30	30
Lengde på berørt elvestrekning	m	1145	1145
Brutto fallhøyde	m	155	155
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,339	0,341
Slukeevne, maks	l/s	1500	1500
Slukeevne, min	l/s	80	80
Tilløpsrør, diameter	mm	800	800
Tunnel, tverrsnitt	m ²		
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	1100	1100
Installert effekt, maks	MW	1,8	1,8
Brukstid	timer	3400	3300
MAGASIN			
Magasinivolum	mill. m ³	0,9	
HRV	moh.	185,4	
LRV	moh.	184,4	
PRODUKSJON			
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	2,9	2,4
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	3,7	3,1
Produksjon, årlig middel	GWh	6,6	5,5
ØKONOMI			
Utbyggingskostnad	mill.kr	25,1	24,9
Utbyggingspris	kr/kWh	3,8	4,5

Langvasselva kraftverk, elektriske anlegg		
GENERATOR		
Ytelse	MVA	2,0
Spenning	kV	0,69
TRANSFORMATOR		
Ytelse	MVA	2,0
Omsetning	kV/kV	0,69/22
NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)		
Lengde	km	ca. 2
Nominell spenning	kV	22
Luftlinje el. jordkabel		jordkabel

Høring og distriktsbehandling

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Rødøy kommune har i kommunestyremøte den 5.5.2011 vedtatt følgende:

"(...)

Rådmannens innstilling:

1. Rødøy kommunestyre gir sin tilslutning til utbygging av Langvasselva Kraftverk slik det er beskrevet i alternativ 2 i den foreliggende konsesjonssøknad fra Småkraft AS.
2. Rødøy kommunestyre gir ikke tilslutning til utbygging etter alternativ 1.

Forslag fra Olav Terje Hoff:

Punkt 3: Da Langvatnet er et mye benyttet utfartsområde, og det er en viss motstand mot prosjektet, forutsettes det at kraftverkets inntaksdam blir lagt nedstrøms Langvatnets utløp, slik at Langvatnets normalvannstand ikke blir berørt.

Punkt 4: Rødøy kommune krever at veien til kraftstasjonsområdet blir åpen for allmenn ferdsel og at veie fra kraftverksområdet til inntaksdam blir klassifisert som ATV-vei.

Vedtak:

Det ble ved avstemming stemt over alle fire punkt samlet. Innstilling med tilleggsforslag ble forkastet med 8 stemmer for og 9 stemmer mot."

Fra saksutredningen refererer vi følgende:

"(...)

Konsesjonssøknaden omfatter to utbyggingsalternativer.

Alternativ 1 medfører regulering av Langvatnet, og utgjør dermed et større inngrep enn alternativ 2 som ikke vil medføre regulering av vannstanden i Langvatnet. Alternativ 1 vil gi en noe større kraftproduksjon enn alt.2.

BIOREG AS har levert en rapport om påvirkninger på naturmiljøet i ved en utbygging. Rapporten konkluderer med at tiltaket vil ha middels/stor negativ betydning for området. Alternativ 2 vil redusere de negative effektene av tiltaket. Dette skyldes at Langvatnet forblir

uregulert, og at bortfallet av INON - området bortimot halveres i forhold til en utbygging etter alternativ 1. Vannføringen i elva nedenfor kraftverket vil bli noe større ved en utbygging etter alternativ 2 enn etter alt. 1.

De største negative konsekvensene antas å være for det friluftsliv som området brukes til i dag. Den verdi som et uberørt naturområde representerer vil alltid bli forringet ved en utbygging. Sentrale myndigheter understreker viktigheten av å ta vare på slike områder for kommende generasjoner. Rådmannen mener det er viktig at friluftslivsinteressene og de uberørte naturområdene blir ivaretatt, samtidig som grunneiere må kunne utnytte de ressurser som de besitter og ha inntekter av disse.

Utbyggingsplanene kommer ikke i konflikt med overordna planer.

Tiltaket vil ikke gi store inntekter til Rødøy kommune, dog vil det tilfalle kommunen noe eiendomsskatt. Rødøy kommune kan ikke påregne store skatteinntekter for øvrig. Flere av grunneierne er ikke bosatt i Rødøy kommune. I anleggsperioden vil tiltaket kunne gi arbeid til lokale entreprenører.

Jektvik/Nordværes lokalutvalg har bedt om at Rødøy kommune går imot utbyggingen i sin helhet. Hovedsakelig med bakgrunn i områdets betydning for friluftsliv og jakt.

Slik saken nå foreligger, vil det være mulig å gjennomføre dette tiltaket uten at det medfører altfor store naturinngrep. Forutsetningen er da at den gjennomføres etter alt.2 i konsesjonssøknaden."

Flere mente kommunens vedtak var tvetydig, og NVE ba om en presisering av vedtaket. **Rødøy kommune** uttalte i e-post den 23.1.2012:

"(...)

Kommunestyrets mening var å gå imot all utbygging av Langvasselva kraftverk. Vedtaket var etter en bred diskusjon 9 stemmer for og 8 stemmer mot. Flertallet stemte mot uten å legge frem motforslag.

Når det gjelder pkt 2 i vedtaket, "Rødøy kommune gir ikke sin tilslutning til utbygging etter alternativ 1", flertallet stemte også mot dette punktet og det kunne da tolkes slik at man ikke var imot alternativ 1. Dette alternativet omhandlet oppdemming og kommunestyret var også mot det.

Det er beklagelig at vedtaket ble uklart og tvetydig tolkbart, men kommunestyrets vedtak må tolkes slik at det ikke var ønskelig med utbygging etter noen alternativer."

Fylkesmannen i Nordland uttalte i brev av 29.3.2011:

"(...)

På bakgrunn av bortfall av INON sone 1, og usikkerhet tilknyttet virkningene av vassdragsreguleringen, fraråder Fylkesmannen at det gis konsesjon for alternativ 1. Fylkesmannen er mindre kritisk til konsesjon for alternativ 2. Vi forutsetter at dette alternativet blir nøye vurdert opp mot prinsippene i naturmangfoldloven.

Fylkesmannens vurdering

Fisk og ferskvannsf fauna

Vassdragets anadrome strekning er liten, og begrenses av fisketrappa nederst i Litlfjordvassdraget. Fisketrappa er per i dag ødelagt, noe som medfører at sjørreten (og

laksen) ikke har tilgang til potensielle gyte- og oppvekstområder lenger opp i vassdraget. Produksjonspotensialet nedenfor trappa er lite og ikke tilstrekkelig til å opprettholde en selvreproduserende bestand av sjørret. Noe fisk vil likevel søke mot elva. Eventuell utbygging vil trolig ikke få konsekvenser for anadrome forekomster av laksefisk.

Når det gjelder stasjonær ørret, er dette noe mangelfullt omtalt i søknaden og Bioreg AS' rapport (2007:12) om virkning på det biologiske mangfoldet. Langvasselvas potensial som gyte- og oppvekstområde for resident ørret er ikke vurdert. Det er i denne sammenheng grunn til å påpeke at ørreten er fleksibel i valg av gytehabitat. Det er påvist at ørreten både kan foreta gyting i innsjø/ utløpsos og i inn- og utløpselver-/bekker. Yngelen kan også foreta periodevis migrasjoner mellom de ulike habitatene.

Selv om omsøkte reguleringshøyde er liten, burde konsekvensene på ørretbestanden og ferskvannsfaunaen som følge av reguleringen vært belyst. Avhengig av vatnets topografi vil deler av reguleringssonen kunne bli tørrlagt. For Langvatnets del vil effekten av tørrlegging være størst i den sørøstre og nordlige delen i vatnet. Undersøkelser har vist at økt innsjøareal i både uregulerte og regulerte innsjøer har resultert i økt betydning av planteplankton framfor høyere planter og påvekstalter. Ved større vannstandsamplituder vil dyreplanktonsamfunnet kunne øke i begynnelsen, mens den på lang sikt vil bli lite berørt. Bunndyrfaunaen kan oppleve reduksjon i både mengde og arter. Slike endringer vil videre kunne påvirke fiskens næringsforhold.

Øvrige naturverdier

DNs naturbase beskriver og avgrenser fire naturtyper i influenssområdet; bjørkeskog med høgstauder, brannfelt, gammel lauvskog og beiteskog.

I den sørlige viken (Sørbotn) i Langvatn finnes en sandig elveslette med bjørk og gråor. Det går flere små bekkefar gjennom det flate området, og her vokser det høgstauder, med gråorheggeskog. Tiltakets konsekvenser på lokaliteten vil avhenge av hvordan reguleringen av vatnet skal foregå. En regulering vil til en viss grad kunne virke negativt på verdiene tilknyttet denne lokaliteten, spesielt ved lange perioder med vannstand på øvre eller nedre nivå. Ettersom lokaliteten har mangler i områdebeskrivelsen med tanke på naturforholdene og begrunnelse for verdisettingen, bør en her vurdere om føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 kommer til anvendelse.

Etter det vi kan se legges vannveien utenom naturtypene «Bjørkeskog med høgstauder» og «Brannfelt». Omsøkte prosjekt vil derfor ikke påvirke disse forekomstene. Det er heller ikke grunn til å tro at Bringgårdsvatnets funksjon som viltlokalitet vil bli negativt berørt. Det er imidlertid viktig at det settes vilkår som sikrer at sangsvane, og eventuell andre våtmarksfugler, ikke blir forstyrret i hekkeperioden. Fylkesmannen er noe kritisk til at undersøkelsen ble gjennomført såpass sent på året. Dette kan ha resultert i at fuglearter ikke har blitt fanget opp av registreringen.

I forbindelse med undersøkelser i tiltaksområdet (Bioreg AS rapport (2007:12)) ble forekomstene nevnt foran supplert med ytterligere to naturtypelokaliteter:

- *Bringgårdsvatnet (Evjer, bukter og viker). Kategorisert som viktig (B-område)*
- *Bringgårdsmyra. (Kystmyr). Kategorisert som lokalt viktig (C-område)*

Naturtypen «Kystmyr» er en fellesbetegnelse på myrlokaliteter som er viktige for det biologiske mangfoldet, fordi den har spesielt viktig landskapsøkologisk funksjon, er lokalt eller regionalt sjelden, eller på andre måter utmerker seg i biologisk mangfoldsammenheng. Ettersom

Bringgårdsmyra er av begrenset størrelse, ble den kun verdisatt som lokalt viktig. Fylkesmannen bifaller at det ikke tillates inngrep i myra. Under denne forutsetningen vil omsøkte kraftutbygging ikke få negative konsekvenser på myra.

Naturtypen «Evjer, bukter og viker» består av både land- og vannarealer, og trues bl.a. av gjenfylling, vannstandsendringer og forurensing. På landsiden kommer dessuten trusler som tekniske inngrep, hogst og opphør av beite inn. Ettersom kraftstasjonen er planlagt oppstrøms naturtypen, vil konsekvensene bli små.

I følge rapporten er karplantefloraen i det meste av influensområdet artsfattig, og blåbærbjørkeskog med innslag av fattigere vegetasjonstyper er vanlig langs den planlagte vegtraseen til kraftstasjonen. Lav- og mosefloraen ble også ansett å være triviell.

INON

Tekniske inngrep har redusert arealet og antallet villmarksprega områder (>5 km fra tyngre tekniske inngrep) i Norge de siste 100 år. I perioden 1988 - 2003 mista Nordland 701 km² villmarksprega områder, mer enn noe annet fylke i Norge. I samme periode mista Nordland 978 km² inngrepsfrie naturområder (> 1 km fra tyngre tekniske inngrep), også dette mer enn noe annet fylke i Norge. Av denne reduksjonen sto vannkraftutbygging for henholdsvis 81 % og 45 %.

Det har i mange år har vært et miljøpolitisk mål å sikre store, sammenhengende naturområder uten tekniske inngrep. Dette går blant annet fram av St.meld. nr 29 (1996-97) om regional planlegging og miljøpolitikk, St. meld. nr 58 (1996-97) om miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling, St. meld. nr 37 (2000-2001) om vasskrafta og kraftbalansen, og i Sem-erklæringa til forrige regjering. I Stortingets behandling av stortingsmelding nr 37 (2000-2001) sier komiteen blant annet følgende: "Komiteens flertall mener potensialet i framtidige utbygginger kombinert med den økte verdien av å sikre de gjenværende naturområdene gjør at epoken med store vannkraftutbygginger er over. Flertallet mener hensynet til kommende generasjoners naturopplevelser tilsier en restriktiv holdning til videre vassdragsutbygging, og at vi lar de aller fleste vassdrag som står igjen forbli urørt".

I St.prp. nr. 1 (2004-2005) fra Miljøverndepartementet, er INON ført opp som eget arbeidsmål nr. 2.2. "Sikre at gjenværende naturområde med urørt preg blir tekne vare på". Dette er klare føringer som man må forholde seg til. Den nye regjeringa viderefører også dette i plattformen de har lagt gjennom Soria Moria forhandlingene. De sier blant annet i sin erklæring: "Hensynet til kommende generasjoners naturopplevelser tilsier en restriktiv holdning til videre vassdragsutbygging, og at vi lar de aller fleste vassdrag som står igjen forbli urørte."

Mellom Langvatnet og Melfjorden i sørvest er det et middels stort inngrepsfritt naturområde. Alternativ 1 vil føre til bortfall av 7,3 km² inngrepsfritt område sone 2 (1-3 km fra nærmeste tekniske inngrep). Dette tilsvarer ca. 26 % av det gjenværende "urørte" arealet mellom Langvatnet og Melfjorden i sørvest. Fylkesmannen minner om at sammenhengende inngrepsfrie naturområder fra fjord til fjell er svært verdifulle for biologisk mangfold, landskapsmessige hensyn og som referanseområde i et betydelig utbyggingspresset område rundt Melfjorden. Utbygging som skissert i alternativ 1 vurderes derfor å forårsake middels til stor negativ konsekvens for INON. Sammenliknet med alternativ 1 vil tapet av inngrepsfrie naturområder bli mer enn halvert ved en realisering av alternativ 2. Sistnevnte alternativ medfører bortfall av 2,5 km² INON sone 1.

Landskap og friluftsliv

De største negative effektene på landskapsbildet er tilknyttet redusert vannføring, tørrlegging i reguleringssonen, samt bygging av inntaksdam, rørgate, kraftstasjon og anleggsvei.

Elvestrekningen med foss og stryk vil i stor grad miste betydning som landskapselement. På bakgrunn av topografi og vedlagt bildedokumentasjon, vurderes fjernvirkningene som middels.

Friluftslivskvaliteter henger nøye sammen med miljøtema som landskap, inngrepsfrie områder, fiske og vilt. Negative konsekvenser for disse verdiene påvirker også friluftslivet. Nærheten til Jektvik medfører at området og Langvatnet har betydelig potensial for utøvelsen av tradisjonelt friluftsliv. Fylkesmannen finner kartleggingen av friluftsliv som noe mangelfullt.

Avbøtende tiltak

Fylkesmannen støtter opplistede avbøtende tiltak i søknaden og BM-rapporten.”

Nordland fylkeskommune uttalte i brev den 26.5.2011:

”(…)

Fylkesrådet har i sak 10 1/1 1 behandlet søknaden og fattet følgende vedtak:

- 1. Fylkesrådet fraråder at det gis konsesjon til begge utbyggingsalternativene for Langvasselva kraftverk i Rødøy kommune.*
- 2. Hvis NVE likevel innvilger konsesjonssøknaden bør følgende inntas i konsesjonsvilkårene:*
 - *Utbygger må samarbeide med reindriftsnæringen for å redusere eventuelle negative konsekvenser for reindrift i området.*
 - *Rørgate og anleggsvei må revegeteres med stor aktsomhet slik at inngrepene blir minst mulig synlig.*
 - *Behovet for klimatilpasningstiltak må vurderes. Hvis det er nødvendig bør tiltak som reduserer sårbarheten ovenfor fremtidige klimaendringer iverksettes.*
 - *Det må påses at vannforskriftens § 12a følges; alle praktisk gjennomførbare tiltak settes inn for å begrense negativ utvikling i vanusforekomstens tilstand.*
 - *NVE bes vurdere om forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldsloven §§ 8-12 er oppfylt.*
 - *Nordland fylkeskommune vises til tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på forminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamling av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må vi underrettes umiddelbart. Det forutsettes at nevnte pålegg bringes videre til dem som skal utføre arbeide i marken.*

(…)

Vurderinger

Nettkapasiteten til å føre ny energi ut av Nordland er i dag begrenset. Analyser for fylket indikerer at det er mange prosjekter som konkurrerer om en begrenset nettkapasitet fram til 2025. Fylkesråden er derfor opptatt av at kraftprosjektene med de største positive samfunnskonsekvensene prioriteres. Disse positive konsekvensene må veies opp mot eventuelle negative konsekvenser for arealbruk, annen næring som reindrift og naturverdier i det aktuelle området.

I forhold til arealkonflikter, mener fylkesråden at de prosjektene som har minst konsekvenser i forhold til andre natur- og samfunnsinteresser bør prioriteres. Fylkesråden er også opptatt av å sikre vannkvaliteten i Nordland og viser til Vannforskriftens § 12b der det står at; samfunnsnyttien av de nye inngrepene eller aktivitetene skal være større enn tapet av miljøkvalitet. Fravær av negative virkninger er imidlertid etter fylkesrådets mening ikke i seg selv ensbetydende med at utbyggingsprosjektet er samfunnsnyttig.

Nordland fylkeskommune har vært i kontakt med rådmannen i Rødøy kommune. Og etter at rådmann har konferert med ordfører har kommunen opplyst at deres vedtak i saken må oppfattes som at kommunen fraråder at det gis konsesjon til Langvasselva kraftverk.

I forbindelse med den kommunale behandlingen av saken har det fremkommet ytterligere informasjon enn det som fremgår av tiltakshavers søknad. Denne informasjonen tyder på at områdets opplevelses- og bruksverdi knyttet til friluftsliv og fiske spesielt, vil kunne bli berørt negativt av en eventuell utbygging. Dette er forhold som etter fylkesrådets oppfatning burde vært belyst bedre i søknaden. Videre merker fylkesråden seg at eiendomsforholdet blant grunneierne i området ikke er avklart. Det forutsettes at dette avklares i den videre saksbehandlingen fra NVEs side.

Nasjonalt har Nordland det nest største potensialet for utbygging av små vannkraftverk. I valget mellom ulike utbyggingsprosjekter, er fylkesrådet opptatt av å vurdere hvilken lokal samfunnsnytte prosjektene har. I likhet med de fleste småkraftprosjekter, produserer Langvasselva kraftverk primært strøm i forbindelse med vårflommen og på høsten når nedbøren er stor. Dette bidrar lite til Nordlands kraftbehov som hovedsakelig er i vintersesongen. Den produserte kraften er derfor overskuddskraft som eksporteres.

En eventuell utbygging vil bidra marginalt til Rødøy kommune i form av skatteinntekter og sysselsetting i den ordinære driftsperioden. Videre mener fylkesråden at utredningen av biologisk mangfold, som slår fast at en utbygging vil ha middels til stor negativ konsekvens for dette temaet, illustrerer prosjektets lave samfunnsnytte. Det er også viktig at saken blir vurdert i forhold til om forvaltningsprinsippene i naturmangfoldsloven er oppfylt, jf. naturmangfoldloven § 7.

Nordlandssamfunnet må tilpasse seg et endret klima. Fysiske investeringer, som infrastruktur for kraftproduksjon, har en lang levetid. Fylkesråden er derfor opptatt av hvordan et endret klima kan komme til å påvirke både infrastruktur og kraftproduksjon blir belyst gjennom konsesjonsbehandlingen. Hvis NVE skulle innvilge konsesjonssøknaden, vil fylkesråden understreke at det må vurderes om nødvendige klimatilpassningstiltak skal iverksettes, slik at sårbarheten ovenfor fremtidige klimaendringer reduseres.

Med bakgrunn i det enorme potensialet for utbygging av småkraftverk den begrensede nettkapasiteten og kommunens negative holdning til utbyggingen, vurderer fylkesråden Langvasselva kraftverk som et lite samfunnsnyttig prosjekt og vil derfor fraråde at det gis konsesjon til begge utbyggingsalternativene.

Konsekvenser

Tiltaket har ingen økonomiske, administrative eller personellmessige konsekvenser for Nordland fylkeskommune.

(...)”

Sametinget uttalte i brev av 8.3.2011:

"Sametinget kjenner ikke til at det er registrert automatisk fredete samiske kulturminner i det aktuelle området hvor tiltak planlegges. Vi har derfor ingen merknader til søknaden.

Skulle det imidlertid under arbeid i marken komme frem gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget, jf. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml) § 8. Vi forutsetter at dette pålegget formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.

Vi viser forøvrig til egen uttalelse fra Nordland fylkeskommune - Kulturminner i Nordland."

Reindriftsforvaltningen Nordland uttalte i brev den 4.5.2011:

"(...)

Reindriften i området

Tiltaket ligger innenfor Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt, som pr. 31.3.2010 hadde et reintall på 1375 rein i vårflokk (før kalving) fordelt på tre siidaandeler.

På reindriftens arealbrukskart er området definert som barmarksbeiter (vår, sommer, høst, høstvinter) Tiltaket berører ingen kartlagte trekk og flyttleier. Driftsmønsteret i distriktet kan i grove trekk beskrives ved at øyer og halvøyer ved kysten benyttes som vinterbeiter. Vinterstid er det spesielt viktig at beitebruken av de ulike øyene og halvøyene roteres for å unngå overbeiting. Dette innebærer at det kan gå mange år mellom hver gang et område benyttes. Vårbeiter/kalvingsland er i kystnære områder som blir tidlig bart, og distriktet har i de senere år bl.a. benyttet Melfjorden (Hanvikfjellet) som kalvingsland. øvrig sentralt kalvingsland er rundt Fagervollvatn/Botnfjellet. Sentrale sommerbeiter er i de høyereliggende fjellområdene sørøst i distriktet.

Konsekvensene av tiltaket

Tiltakshaver/utreder har vurdert konsekvensene for reindrift til små. Reindriftsforvaltningen mener dette er en riktig vurdering. Vi vil kommentere at søknaden siterer grunneier vedrørende reindriftsinteressene i området. Vi finner det unaturlig om uttalelser fra personer utenfor reindriften vektlegges ved vurderingen av konsekvensene for et reinbeitedistrikt.

Vi vil kommentere de delene av tiltaket som kan få konsekvenser for reindriften

Reguleringshøyde:

Regulering av vann kan bety dårligere isforholdene enn normalt og dette kan representere en fare både for rein og reineier. Men den lave reguleringshøyden på 1 meter for Langvatnet bør ikke få noen spesiell betydning. Noe beiteland vil bli beslaglagt.

Anleggsvei:

Utreder planlegger anleggsvei helt opp til inntaket. Tidligere erfaringer med anleggsveier i reindriftsområder viser at de bidrar til å tilrettelegge for økt allmenn ferdsel, og dermed øke forstyrrelsen for rein på beite. Nødvendigheten av vei må derfor vurderes.

Reindriftsforvaltningen mener at veien fra kraftstasjonen til inntaket bør stenges med bom for å minimere de indirekte konsekvensene for reindriften av tiltaket.

Anleggsperiode:

For å minimere konsekvensene av støy og ferdsel for reindriften under anleggsperioden bør denne planlegges i samråd med reinbeitedistriktet.

Utover dette har vi ingen øvrige merknader til saken.

Statens vegvesen uttalte i brev av 11.4.2011:

"Våre interesser i denne type saker knytter seg til forhold som berører riks- og fylkesveier. På generelt grunnlag gjør vi oppmerksom på at følgende forhold må avklares i den videre prosessen:

- Avkjørselsforhold (nye avkjørsler eller endret bruk av eksisterende avkjørsler) må avklares i reguleringsplan eller omsøkes i egen søknad.*
- Byggegrenser langs riks- eller fylkesvegnettet må avklares i reguleringsplan eller det må søkes om dispensasjon fra veglovens byggegrense langs offentlig veg i egen søknad dersom det blir aktuelt.*
- Kryssing av veg må skje ved pressing gjennom vegkroppen, ikke ved graving i vegen. Dette må avklares i reguleringsfasen. I tillegg gjør vi oppmerksom på at kryssing av veg kun tillates etter søknad. Dette gjelder også nærføring.*

Utover dette har vi ingen merknader til høring av melding med forslag til utredningsprogram for Seiskallåfjellet og Kvalhovudet vindkraftverk i Rødøy kommune.

FNF Nordland uttalte i brev av 3.5.2011:

"(...)

Denne uttalelsen er gitt i nært samarbeid med Naturvernforbundet.

Sammendrag

FNF Nordland mener søknaden innehar manglende data om forholdene for anadrome fiskeslag, brukerinteressene og friluftsliv. Det omsøkte tiltaket vil ha store negative landskapseffekter, og bortfallet av INON for begge alternativ er uakseptable. Manglende kunnskapsgrunnlag tilsier at føre-var-prinsippet legges til grunn. Vi kan heller ikke se at Rødøy eller regionen har behov for mer kraftutbygging slik kraftsituasjonen er nå. De konsekvensene tiltaket vil ha for miljømål som biologisk mangfold, landskap og INON er etter vår oppfatning så store, at produksjon av fornybar energi i dette tilfellet ikke vil ha en særlig miljøgevinst. FNF Nordland henstiller med dette at konsesjon for Langvasselva kraftverk ikke blir gitt.

Generelle merknader

Det foreligger svært mange planer om småkraftutbygging i Nordland. I tillegg til inngrepsfri natur og biologisk mangfold ser vi stadig at bygging av småkraftverk kommer i konflikt med friluftsliv gjennom at landskap, naturkvaliteter og opplevelsesverdi forringes. Vannstrenger og vannfall/fosser forsvinner og blir erstattet med rørgater, reguleringsterskler, anleggsveier og kraftstasjoner. Fysiske inngrep og arealbruksendringer er den viktigste årsaken til tap av biologisk mangfold i Norge.

Nordland har et kraftoverskudd på over 40 %, og en begrenset overføringskapasitet. Det er ingen hastesak med en storstilt småkraftutbygging i Nordland. FNF Nordland ser det som en viktig målsetting at de minst konfliktfylte tiltakene prioriteres. Og at prioriteringene blir gjort gjennom gode vurderinger om tiltakets konsekvenser på vassdragsmiljøet og naturmangfoldet. Det er viktig at det enkelte tiltak ses i sammenheng med andre inngrep og menneskelig påvirkning. Alle tiltakshavere plikter å kvittere ut at de bygger sine søknader og utredninger på et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag. Dersom det er knyttet usikkerhet til tiltakets effekter på naturmangfoldet, og kunnskapsgrunnlaget ikke er godt nok, skal føre - var - prinsippet legges

til grunn. Naturmangfoldloven §§ 8 – 12 omhandler hvilke forvaltningsprinsipper som skal utgjøre rammene for forvaltningen.

Behovet for mer kraft

Som nevnt innledningsvis har Nordland et stort kraftoverskudd og begrenset overføringskapasitet. Siden det omsøktet tiltaket vil gå utover andre miljømål som inngrepsfri natur og biologisk mangfold, kan vi ikke se at samfunnsnyttene av en eventuell realisering av Langvasselva kraftverk står i et rimelig forhold til ulempene ved naturinngrepet. Vi savner også en samlet vurdering av all kraftutbygging i Rødøy.

Inngrepsfrie naturområder i Norge (INON)

Det planlagte tiltaket vil medføre et bortfall av INON med ca 7,3 km² for alternativ 1. For alternativ 2 vil 2,5 km² forsvinne.

FNF Nordland ser med bekymring at inngrepsfrie naturområder forsvinner bit for bit. De mange planene for bygging av vannkraftverk kan medføre at energiproduksjon blir en av de viktigste årsakene til tap av inngrepsfrie naturområder i årene som kommer. Tap av INON og et økende press på inngrepsfrie områder er i strid med nasjonal arealpolitikk, hvor det i flere stortingsmeldinger de senere årene er uttrykt at det skal planlegges på en måte som tar hensyn til at inngrepsfrie naturområder i størst mulig grad bevares for framtida. I Stortingsproposisjon 1 S (2009-2010) fra Miljøverndepartementet, er INON et eget arbeidsmål som går ut på "å sikre at gjenværende naturområder med urørt preg blir tatt vare på".

Friluftsliv

Friluftslivsområder forringes gjennom en storstilt utbygging. I et folkehelseperspektiv er det viktig at vi klarer å ivareta disse områdene slik at de beholder sine kvaliteter og appell også for nye generasjoner med friluftslivsutøvere. Det finnes mye forskning som bygger opp under påstanden om at det enkle friluftslivet er nordmenns viktigste arena for fysisk aktivitet. Og fysisk aktivitet er en av de viktigste grunnpilarene i folkehelsearbeidet.

FNF Nordland er sterkt uenig til søkers fremstilling om at atkomstmuligheten vil bedres p.g.a. rørtaseen og anleggsveien. En anleggsvei vil i stor grad redusere naturopplevelsen og opplevelseskvaliteten, og kan dermed stor negativ effekt på friluftsliv og brukerfrekvensen. Etter hva vi får opplyst av lokale brukere, er friluftslivsinteressene større enn det som kommer frem i søknaden. FNF Nordland mener søknaden har mangler og innehar et svakt kunnskapsgrunnlag for brukerinteressene innen friluftsliv.

Anadrom laksefisk

På grunn av sitt store antall, og ofte høye fiskeproduksjon per arealenhet, står de små vassdragene for en stor del av laks-, sjørret- og sjørøyeproduksjonen i Nordland. For fylket sett under ett har bestandssituasjonen for laksen vært svak over lengre tid. Vannkraftutbygging er en av de viktigste truslene mot laks- og sjørretbestanden i Nordland. I årene som kommer vil oppfølging av EU's vanddirektiv sette fokus på en helhetlig forvaltning av våre vassdrag. Det vil bli en gjennomgang av både økologisk og kjemisk status for vassdragene, og det vil bli satt i gang nødvendige tiltak for å bedre forholdene der det er nødvendig. (http://nordland.miljostatus.no/msf_themepage.aspx?m=1367).

Det kommer frem i søknaden at det er en begrenset strekning for anadrom laksefisk i Langvasselva. FNF Nordland har fått opplyst fra lokalbefolkning at laks og sjørret vandrer lengre opp enn fossen på høy vannstand. På den berørte strekningen av Langvasselva vil redusert vannføring medføre bunnfrysing på enkelte partier om vinteren, mens det om

sommeren kan bli høyere temperatur enn normalt. Med redusert vannføring og høyere temperaturer vil fisken som konsentreres i kulper være sterkt utsatt for vann med lavt oksygeninnhold, sjukdomspredning og fiskedød. Resultatet blir en enda dårligere miljøtilstand i vassdraget.

Og den ødelagte laksetrappa hindrer laks og sjørøret å vandre opp til potensielle gyteområder. For å bedre miljøtilstanden i elva ser vi helst at utbyggingsplanene stoppes, eller blir satt på vent til det foreligger tilleggsutredninger om konsekvenser for anadrom laksefisk og iverksettes forvaltningstiltak som skal bedre miljøtilstanden.

Landskap

En eventuell realisering av det omsøkte tiltaket vil medføre store visuelle inngrep:

- *En rørtrase på totalt 1100 meter*
- *I traseen for tilløpsrøret regnes generelt et ca. 15-20 meter bredt ryddebelte der skogen må fjernes og en enkel atkomstvei etableres*
- *Ny anleggsvei på 1450 meter. Med byggebredde ca. 6 m blir arealet ca. 8,4 da. Veien antas også brukt for drifts- og vedlikeholdsformål etter at kraftverket er ferdig.*
- *Kraftstasjon. Kraftstasjonen vil ligge ca. 1700 m i luftlinje fra eksisterende 22 kV linje. En kabel vil gå langs adkomstveien til kraftverket, før den går langs eksisterende vei fra Forsdal til RV 17. Total lengde vil være ca 2000 meter.*

Ser man helheten av det omsøkte tiltaket, vil det ha negativ effekt på landskapet. Ser man helheten av det omsøkte tiltaket, vil det ha negativ effekt på landskapet og opplevelsesverdi. Og det er vanskelig å gjøre om en forringelse av et friluftslivsområde. Det er ikke alltid slik at naturen vil revegetere seg og komme tilbake i opprinnelig tilstand etter inngrep.

Konklusjon

FNF Nordland mener søknaden baserer seg manglende kartlegging om brukerinteressene og friluftsliv. Det omsøkte tiltaket vil ha store negative effekter på landskapet og bortfallet av INON for begge alternativ er uakseptable. Vi kan ikke se at Rødøy eller regionen har behov for mer kraftutbygging. De konsekvensene tiltaket vil ha for miljømål som biologisk mangfold, landskap og INON er etter vår oppfatning så store, at produksjon av fornybar energi i dette tilfellet ikke vil være et miljøvennlig tiltak. FNF Nordland henstiller med dette at konsesjon for Langvasselva kraftverk ikke blir gitt."

Rødøy turlag uttalte i brev av 29.4.2011:

"Det planlegges utbygging av vannkraftverk i Langvasselva og oppdemning av Langvatnet i Rødøy kommune..

Langvatnet har en "sørbotn" og en "nordbotn". Disse stedene er meget populære turmål og nesten de eneste stedene der opppe hvor det går an å oppholde seg da terrenget ellers er preget av bratte skrenter. Begge botnene er så lave og flate at de vil bli liggende under vann hvis det blir oppdemt.

Området der Langvasselva kommer ned blir veldig mye brukt både sommer og vinter. Her er lett tilgjengelig for alle aldersgrupper. Sangsvaner og andre fugler hekker i området, og her er sjelden skog som vil bli berørt av utbyggingen.

Rødøy turlag vil på bakgrunn av ovenstående fraråde at det gis konsesjon til utbygging."

Jektvik/Nordvæernes lokalutvalg uttalte i e-post av 12.4.2011:

"(...)

I følge Bioreg AS som på oppdrag fra Norconsult har vurdert konsekvensene rundt en eventuell utbygging, er det ventet at utbyggingen av småkraftverk vil øke i omfang og etter hvert vil også urørte små vassdrag også bli sjeldne.

I den forbindelse er det uheldig at Bioreg AS bare er blitt gjort kjent med utbyggingen av Kistafossen kraftverk, og dermed tror at andre små vassdrag kan ta vare på de fleste naturverdiene som vil gå tapt ved en eventuell utbygging av Langvasselva. Man vet at også Buvikfossen er planlagt utnyttet til småkraftverk. Skulle i tillegg Seiskallaga Vindkraftverk bli realisert med tilhørende veitilknytning til Jektvikområdet, medfører det at Langvasselva blir et av de siste uberørte vassdrag i Jektvik-Væragffjordområdet.

Langvasselva har en viss fiskebestand, og det eksisterer ikke andre lignende små vassdrag som kan avbøte for tapt naturverdi ved en eventuell utbygging.

Det er viktig å legge til at området berørt av både alternativ 1 og alternativ 2 er et mye benyttet turområde.

Bioreg AS sin vurdering av konsekvensene rundt en eventuell utbygging, er at de fleste naturområdene som planen omfatter bør få være mest mulig i fred for alle former for menneskelige inngrep.

Det hevdes i søknaden til Småkraft at det foreligger en avtale med berørte grunneiere, som dokumenterer avtale om overdragelse av alle rettigheter til fall og grunn som er nødvendig for å gjennomføre prosjektet. Dette medfører ikke riktighet. Småkraft kan ikke vise til noen avtale med alle berørte grunneiere av alternativ 1. Denne formuleringen er i følge Småkraft selv, feil.

Prosjektet vil ikke gi inntekter til kommunen i form av skatteinntekter, foruten i anleggsperioden. Eiendommen er et nedlagt småbruk og trenger således ikke å styrke driften, eierne bor ikke i kommunen.

Utbyggingsområdet er avsatt som landbruks-, natur-, og friluftsområde i kommuneplanens arealdel, og er dermed underlagt et generelt byggeforbud. På bakgrunn av overnevnte forhold ser Jektvik/Nordvæernes lokalutvalg at det ikke er noen tungtveiende grunner til å dispensere fra byggeforbudet, og ønsker at kommunen går i mot utbyggingen i sin helhet."

Hermann Abelsen uttalte i brev av 26.4.2011:

"I deres søknad om konsesjon for Langvasselva Kraftverk finnes det en del som er direkte feil. Det er Gnr 38 bnr 1, hvor jeg er eier, som grenser til Langvatnet. Videre står det i søknaden at det foreligger avtale med berørte grunneiere som dokumenterer avtale om overdragelse av alle rettigheter til fall og grunn som er nødvendig for å gjennomføre prosjektet. Jeg har aldri fått meg forelagt noen form for avtale, og heller ikke skrevet under på noe når det gjelder utbygging av Langvatnet. De gangene jeg har blitt kontaktet om utbyggingen, 2 ganger av representant for Småkraft og 2 ganger av Ole Haugland, har jeg gitt klar beskjed om mitt syn på en utbygging.

Det jeg klart har gitt uttrykk for er at: Hva Ole Haugland gjør med Langvasselva, som renner på hans grunn, har jeg ingen innflytelse på, men en oppdemming av Langvatnet er jeg helt imot. Dette syns jeg det er viktig å få med i saken. Dessuten vil jeg kommentere følgende: Jeg syns det er rart at det går an å snakke om så og så mye oppdemming uten at normal vannstand er fysisk fastsatt. Det må da virke lig bli vanskelig å vurdere konsekvensene av en oppdemming uten at

det er gjort. Jeg vil og bemerke at utløpet fra Langvatnet er veldig trangt og en feil plassering av en eventuell inntakskum kan gi en forsinkelse av avrenningen etter storflom med de følger det kan få, Jeg håper mine opplysninger blir tatt med når søknaden om konsesjon blir sendt NVE."

Janne Horn Erath uttalte i e-post av 22.6.2011:

"Under mitt arbeid med kartlegging av biologisk mangfold i Rødøy kommune (2004-2006), mener jeg å ha fått opplysninger fra en av mine informanter om at det var observert noe som kunne ligne ål, trolig i Brenngårdsvatn.

Dette ble ikke registrert, da det var en usikker opplysning. Det gir en indikasjon på at det kan finnes ål i vassdraget, og burde trolig utredes nærmere. Navn på informant kan skaffes."

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i e-post av 15.9.2011 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

"(...)

Rødøy kommune, kommentarer:

Rødøy kommune har gjort følgende vedtak:

Rådmannens innstilling:

- 1. Rødøy kommunestyre gir sin tilslutning til utbygging av Langvasselva Kraftverk slik det er beskrevet i alternativ 2 i den foreliggende konsesjonssøknad fra Småkraft AS.*
- 2. Rødøy kommunestyre gir ikke tilslutning til utbygging etter alternativ 1.*

Forslag fra Olav Terje Hoff:

Punkt 3: Da Langvatnet er et mye benyttet utfartsområde, og det er en viss motstand mot prosjektet, forutsettes det at kraftverkets inntaksdam blir lagt nedstrøms Langvatnets utløp, slik at Langvatnets normalvannstand ikke blir berørt.

Punkt 4: Rødøy kommune krever at veien til kraftstasjonsområdet blir åpen for allmenn ferdsel og at veie fra kraftverksområdet til inntaksdam blir klassifisert som A TV-vei.

Vedtak:

Det ble ved avstemming stemt over alle fire punkt samlet. Innstilling med tilleggsforslag ble forkastet med 8 stemmer for og 9 stemmer mot.

Småkraft AS sine kommentarer:

Rødøy kommunestyre har i sitt vedtak med 8 mot 9 stemmer forkastet alle 4 punkt som var til avstemming. Småkraft AS ser at det således ikke foreligger uttalelse fra Rødøy kommune. Vi ber om at det legges vekt på rådmannens saksfremstilling som sammenfaller med kommunens næringsplan som tilsier at naturressurser (både på land og sjø) er de viktigste innsatsfaktorene for næringsutvikling i framtiden. I Rødøy kommunes energiplan er det kommentert i pkt 2.2.8 at kommunen skal arbeide aktivt for realisering av nye aktuelle vannkraftprosjekt.

Fylkesmannen i Nordland, kommentarer:

Fylkesmannen konkluderer i sin uttalelse:

På bakgrunn av bortfall av INON sone 1, og usikkerhet tilknyttet virkningene av vassdragsreguleringen, fraråder Fylkesmannen at det gis konsesjon for alternativ 1.

Fylkesmannen er mindre kritisk til konsesjon for alternativ 2. Vi forutsetter at dette alternativet blir nøye vurdert opp mot prinsippene i naturmangfoldsloven.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft er kjent med at regulering over 1 meter defineres som et tyngre inngrep og dermed gir reduksjon av INON. Ved å regulere 0.99 m vil vannstandsending i Langvatnet ikke ha betydning for INON. NVE vil i sin behandling vurdere tiltaket opp mot naturmangfoldsloven.

Nordland fylkeskommune, kommentarer:

Nordland fylkeskommune fraråder at det gis konsesjon til begge utbyggingsalternativer. Dersom det gis konsesjon har fylkeskommunen flere punkter som bør inntas i konsesjonen.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft ser at fylkeskommunes hovedargument for sin innstilling bygger på kommunens negative holdning til prosjektet. Det har vært aktivt engasjement fra enkelte i området som har gitt negativ innvirkning på kommunens vedtak. Småkraft synes det er synd at enkeltpersoner med kun noen prosenter rettigheter til Langvatnet skal ha større innflytelse på avgjørelsen om konsesjon enn de som har resten av rettigheter til området og som ønsker prosjektet gjennomført.

Reindriftsforvaltningen i Nordland, kommentarer:

Reindriftsforvaltningen vurderer konsekvensene som små for reindriften. Det som kan ha betydning er regulering inn til 1 meter av Langvatnet og bygging av anleggsvei som gir økt ferdsel i området. Detaljplaner må forevises reindriften for å minimere de negative konsekvensene.

Småkraft AS sine kommentarer:

Største innvirkning for reindriften er ferdsel i området. Alternativer å stenge veg med bom og eventuelt la anleggsveien gro igjen. Planer vil bli forevist reindrift ved utarbeidelse.

Forum for natur og friluftsliv i Nordland, kommentarer:

FNF mener at konsesjon for Langvasselva kraftverk ikke blir gitt. Dette begrunnes med store negative landskapseffekter og bortfall av INON og at produksjonen vil ha liten miljøgevinst.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft er ikke enig i FNF sine konklusjoner og mener de positive effektene er større enn de negative, utbygging av småkraftverk gir små inngrep i naturen.

Rødøy turlag, kommentarer:

Rødøy turlag mener området rundt Langvatnet er flittig brukt til både sommer og vinter og en oppdemming vil føre til at områder blir liggende under vann. Rødøy turlag fraråder at det gis konsesjon.

Småkraft AS sine kommentarer:

Langvatnet er planlagt oppdemmet med 0.4 m og neddempet 0.59 m, vi kan ikke se at dette vil ha betydning for friluftinteressene. Vinterstid vil området fremstå som det alltid har gjort og konsesjon til kraftverket vil ikke gi merkbare negative effekter for bruken.

Jektevik/ Nordvæernes lokalutvalg, kommentarer:

Jektevik/Nordvæernes lokalutvalg er negativ til utbygging og begrunner dette bl.a. med at området er benyttet til turområde og at det ikke vil gi inntekter til kommunen, eierne bor ikke i kommunen.

Småkraft AS sine kommentarer:

Viser til tidligere gitte kommentarer og generell kommentar fra fallrettshaver.

Sametinget, kommentarer:

Sametinget kjenner ikke til at det er registrert automatisk fredete kulturminner i det aktuelle området. Dersom det skulle komme frem gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft AS tar uttalelse til etterretning og vil følge de retningslinjer som følger Kulturminneloven.

Statens vegvesen, kommentarer:

Statens vegvesen har ingen kommentarer til søknaden utover at de forhold som berører vegloven må avklares.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft vil forholde seg til vegloven og de retningslinjer som gjelder.

Hermann Abelsen, kommentarer:

Det kommenteres rettighetsforhold nevnt i søknaden. Abelsen har ikke innvendinger mot alt 2 men mot oppdemming av Langvatnet. Det kommenteres også usikkerhet om hva som er utgangspunkt for normal vannstand.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft har tidligere informert Hermann Abelsen at det ved en inkurie er skrevet feil når det gjelder avtaleforhold i konsesjonssøknaden. Vi har ikke avtale med Hermann Abelsen. For øvrig representerer Abelsen 1.3 % av strandlinjen rundt Langvatnet. Ved detaljplanlegging vil det bli satt kotehøyder på normal vannstand og reguleringshøyder vil bli satt ut i inntakspunktet.

Generell kommentar fra fallrettshaver på Langvasselva:

Det er vanskelig å forstå de negative uttalelsene all den tid de som har uttalt seg i høringene ikke har vært i kontakt med oss som grunneiere med spørsmål men etter det vi forstår har vært i kontakt med andre i området. Og all den tid at det både på kommunalt plan, fylkesplan og storting legges opp til fornybar energi og utbygging av de naturlige ressurser.

Og så er det sånn at vår eiendom Aanes har alltid vært tilgjengelig for de som ønsket å gå i marka. Turgåere har alltid vært velkommen. De har plukket bær, fisket og lånt båter, og det har aldri vært lagt hinder for noen å ferdes på vår eiendom. Alt dette regner vi med skal fortsette - selv om vi får bygd ut kraftverk. Vi står overfor et generasjonsskifte om ikke mange år. Vi har etterkommere som kan tenke seg å drive mer aktivt enn hva vi har gjort. At vi måtte flytte fra stedet skyldtes sykdom. Det er mange muligheter på Aanes, men vi ser ikke bort fra at en sikker inntekt fra et kraftverk ville gitt største mulighet for at bruket kunne gi en brukbar inntekt. Ole har alltid sett på gårdens mulighet og prøvd å tilrettelegge for at gården ikke skulle forringes.

Småkrafts konklusjon:

Vi mener at fordelene ved en utbygging av Langvasselva kraftverk er større enn ulempene. Norge trenger mer fornybar energi! For å realisere en småkraftutbygging, er den avhengig av at de som innehar rettighetene til ressursene griper fatt i muligheten og iverksetter utbygging. Småkraft har etter 27 ferdig bygde kraftverk fått god erfaring med å rydde, revegetere anleggsområder. Vi har fått positive tilbakemelding på utført arbeid og vi har fått byggeskikkspris på Oftedal i Sirdal kommune. Vi ber derfor NVE vektlegg de positive virkningene prosjektet vil medføre i den videre behandlingsprosessen."

Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse

FNF Nordland uttalte i e-post den 6.10.2011:

"(...)

FNF Nordland har i nært samarbeid med Naturvernforbundet følgende tilføyelser etter å ha deltatt på befaring den 21.09.11:

Under befaringa kom det fram at søknadens kunnskapsgrunnlag og kartleggingen om temaet friluftsliv var dårlig. Brukerfrekvensen var større og konfliktgraden var særlig stor ved en eventuell realisering av utbyggingsalternativ 1, som omfatter regulering av Langvatnet og at deler av tursti og strender vil komme under vann.

Ved planlagt kraftstasjon finnes gråor heggeskog med høgstauder og annen vegetasjon som tåler å stå under vann i perioder. Dersom det naturlige flomvannet faller bort vil dette til en viss grad ha konsekvenser for de fuktighetskrevene artene. Viser til utredningen om biologisk mangfold: Nedenfor fossen ned mot Bringgårdsmyra er det et lite område med gråor/heggeskog der også arter som skogstorkenebb, gullris, kvitbladtistel og mjødurt samt mye hengeving finnes. I selve elva, i lonene mellom siste fossen og Bringgårdsvatnet vokser det tett med elvesnelle, en art som også er vanlig på myra i tillegg til mye bukkeblad. Her finnes naturtypelokaliteten "evjer, bukter og viker". Man fikk inntrykk av et frodig, grønt og rikt område ved å ferdes der. Kraftstasjonen og anleggsvei vil redusere dette inntrykket som gir grunnlag for naturopplevelse. Den planlagte anleggsveien vil dessuten ha negativ effekt på landskapsbildet når man står på høyden ovenfor fossen (og planlagt kraftstasjon) og ser ut over Bringgårdsvannet, myra og videre ut mot fjorden.

Anleggsvei og kraftstasjon er planlagt så nære hekkelokaliteten til sangsvanene (NT) i Bringgårdsvatnet at paret vil være svært eksponert for støy og forstyrrelser. Sangsvanene er svært sky i hekkeperioden og vi mener dette vil medføre at paret avstår fra hekking.

Sumvirkninger

Det er viktig at tiltaket ses i sammenheng med andre inngrep og menneskelig påvirkning. Videre er det viktig at det tas hensyn til friluftsliv som et helsefremmende bidrag og kommende generasjoners rett til å utøve tradisjonelt friluftsliv. Bygging av anleggsveier, kraftstasjoner og andre tekniske installasjoner medfører at brukere ser seg nødt til å søke nye områder. Det er vanskelig å gjøre om en forringelse av et friluftslivsområde.

De eksisterende og planlagte kraftutbygginger i Rødøy utgjør et stort press på gjenværende inngrepsfrie naturområder og områder for utøvelse av friluftsliv. Det er i aller høyeste grad viktig at inngrepene ses i sammenheng (sumvirkningene) og den samlede belastningen vurderes (jf. Naturmangfoldloven § 10) og at behovet for ny kraftproduksjon kommer med i vurderingen.

Det vises forøvrig til tidligere avgitte uttalelse fra FNF Nordland av 3. mai 2011.

Konklusjon:

FNF Nordland henstiller om at konsesjon for Langvasselva kraftverk ikke blir gitt."

Jektvik/Nordvæernes lokalutvalg uttalte i en e-post den 7.10.2011:

"(...) Den lokale motstanden i bygda er betydelig. Dette går fram av en privat underskriftskampanje, med ordlyden: "La Langvatnet fortsatt forbli et uberørt naturområde". Her skrev 96 personer seg på lista.

I tillegg minner vi NVE om at kommunestyret i Rødøy stemte mot utbygging (både alternativ 1 og 2).(...)"

Småkraft AS sendte inn følgende endringer til konsesjonssøknaden den 10.1.2012:

"I forbindelse med sluttbefaring arrangert av NVE 21. sept 2011 ble det av Småkraft lansert ett nytt alternativ for rørtrasé for prosjektet. Dette er kommentert i det etterfølgende, samt i vedlagte kart.

NVE har også bedt oss om vurdering av tunnel ca halve strekningen og å bygge veiløst. Prosjektet har vært diskutert med utbyggingsavdelingen i Småkraft og som det kom frem på sluttbefaringen er en løsning med tunnel på halve rørtrasé lite hensiktsmessig. Det er de nederste 50 - 100 meterne av rørtraseen der rør i fjell er aktuelt. Med tunnel vil det også bli behov for deponering av tunnelmasser (ca 14000 m³). Vurdering av tunnel halve strekningen vil ikke bli vurdert videre.

Ny rørtrasé

Punktnummerering viser til konsesjonssøknad datert februar 2011. For opprinnelig alternativ vises det til selve konsesjonssøknaden.

2. Beskrivelse av endringer

2.2.5 Vannvei: Rørgate fra inntak og ned til 450 m ovenfor stasjonen vil bli som i opprinnelig søknad. Ny rørtrase vil gå noe lengre sør enn opprinnelig rørtrase, jfr kart. På strekningen er det fjell i dagen, fjell med tynt vegetasjon lag. Hele rørtraseen er under tregrensen med relativt gode vekstvilkår for revegetering. Rørgrøften vil bli sprengt på mestedel av traseen og røret vil bli tildekket i sin helhet med stedlige masser. Det er planlagt GRP rør men i detaljplanleggingen kan det bli endret til duktile støpejernsrør.

2.2.7 - Veibygging: Det bygges en enkel anleggsveg langs rørgaten med stigning inntil 1:4, se kart. Det er planlagt å tilbakeføre anleggsveg til kjøresterkt dekke for ATV transport til inntak i driftsfasen. Dersom det kreves av NVE kan veien tilbakeføres til opprinnelig terreng. Grunneierne ønsker å beholde ATV adkomst til inntak.

Veg til kraftstasjonene vil bli 4 meter bred etter tilbakeføring, inngrepsområdet ca 15 meter. Veg blir plassert langs fjellfot med utskifting av eksisterende masser. Eksisterende masser vil bli brukt til å skjule skråninger og fyllinger i sammenheng med vegbygging. Høyde på veg blir tilnærmet til eksisterende terreng. Stasjon blir plassert slik at utløpet blir ført tilbake under siste stryk, rett nedstrøms der elven deler seg. Vann blir fordelt i begge elveløp. Elveløp nedstrøms utløp blir ikke berørt.

Alternativ for anleggsveg på den nederste delen kan være taubane. Taubanen i kombinasjon med anleggsmaskin (Menzi Muck) vil bli brukt tillegging av rør opp til kote 90. Ved enden av taubanen vil det bli etablert et rigg område (ca 250 m²) for lagring av masser og rør i

anleggsfasen. Området vil bli tilbakeført etter ferdigstilling av rørgaten. Trase for taubane og riggplass er vist på kart. Ovenfor riggplass vil midlertidig anleggsveg følge rørgaten.

Vedlagt er et bilde tatt av småkraftverket som for tiden er under bygging på Bratthus i Fusa kommune.

Entreprenør H. Ådland bygger dette som første anlegg med taubane og Menzi Muck. Når vi var på befaring var de i gang med rørlægging i bratteste parti (røret ligger i en vinkel på 38 grader), så bildene viser partier med større bratthet enn i dette prosjektet.

Småkraft har erfaring med denne type maskin fra bl.a. arbeider i bratteste parti i Rasdalen Kraftverk i Voss kommune.

Kostnader for bygging med taubane er tilnærmet det samme som for bygging med anleggsveg.

2.3 Kostnad

	Utbyggingskostnad	Utbyggingspris med regulering 6.6GWh	Utbyggingspris uten regulering 5.5GWh
Ny rørtrase	23.9	3.6	4.3

Småkrafts konklusjon:

Primært ønskes alternativ med nedgravd rørgate med anleggsvei.

Sekundært alternativer nedgravd rørgate bygget med taubane som erstatning for anleggsvei de nederste 450 meter."

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Det er Småkraft AS som søker om å få bygge Langvasselva kraftverk. Småkraft er eid av selskapene Skagerrak Energi, Agder Energi, BKK og Statkraft. Selskapet er involvert i kraftprosjekter over hele landet.

Om søknaden

Småkraft AS har søkt om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge Langvasselva kraftverk med elektriske anlegg, og etter energiloven om tillatelse til å bygge og drive anlegget med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer.

Planene går i hovedsak ut på å benytte et fall mellom kote 185 og kote 30. Det er presentert to alternativer. Alternativ 1 innebærer å regulere Langvatnet mellom kote 184,4 og 185,4. Alternativ 2 er å bygge et rent elvekraftverk uten regulering, med inntak på kote 185 ved utløpet av Langvatnet. Vannveien vil bli om lag 1100 meter lang, delvis med rør i sprengt fjellgrøft og delvis i tunnel. Kraftverket vil få en installert effekt på 1,8 MW etter begge alternativene. Det er planlagt permanent anleggsvei på ca. 1450 meter langs rørtraseen, og eksisterende vei på ca. 1200 meter til kraftstasjonsområdet må utbedres. Nettilknytning vil bli en ca. 2 km lang kabel som vil bli gravd ned langs veien fram til eksisterende 22 kV-linje.

Beskrivelse av området

Langvasselva ligger i Rødøy kommune i Nordland. Nærmeste tettsted er Jektvika. Inntaket er planlagt like nedstrøms utløpet fra Langvatnet. Langvatnet ligger mellom høye fjell og har bratte fjellsider på de fleste kanter, men bredere strender i nord- og sørenden. Fra Langvatnet renner elva i nordvestlig retning, relativt bratt og stritt på utbyggingsstrekningen. Nedstrøms den planlagte kraftstasjonen renner den forbi Bringggårdsmyra, Bringgårdvatnet og Gårdsvatnet, før den munner ut i sjøen som Litjfordelva. Nedbørfeltet er 9,7 km² stort og strekker seg hovedsakelig sørover mot Tømmernesfjellet. Høyeste punkt i nedbørfeltet er 678 moh. og snaufjellandelen er 71 %.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Det går en privat vei fra RV 17 og opp til Forsdal. Fra Forsdal går det videre en sti inn mot Bringggårdsmyra, og derfra en liten sti opp til Langvatnet. I Bringggårdsvatnet ligger et vanninntak til et nedlagt smoltanlegg. Ellers er vassdraget upåvirket av tekniske inngrep.

Teknisk plan

Reguleringer

Utbyggingsalternativ 1 innebærer å regulere Langvatnet med 1 meter mellom kote 185,4 og 184,4. Normalvannstand er på kote 185. Store deler av strandområdet er relativt bratt, men i den sørlige enden av vannet er terrenget slakere og størstedelen av det tørrlagte/neddemte arealet vil befinne seg der. Det er ikke anslått hvor stort areal som vil bli påvirket av reguleringen. Magasinet vil bli manøvrert slik at man har et størst mulig dempingsmagasin når tilløpsforholdene tilsier det. Dag/natt-variasjoner vil ikke bli aktuelt.

Overføringer

Det er ikke planlagt overføringer i prosjektet.

Inntak

Inntaket er planlagt på kote 185, som er normalvannstand i Langvatnet. Etter alternativ 1 vil overløpet bli på kote 185,4, etter alternativ 2 på kote 185,0. Dammen vil bli bygget i betong og bli 3-4 meter høy og 25-30 meter lang på toppen.

Rørgate

Fra inntaket er rørgata planlagt på nordsida av elva ned til kote 110, der den vil krysse elva og fortsette på sørsida ned til kote 70. Traseen er endret noe sammenliknet med opprinnelig søknad, og søker går bort fra boring i nedre del. Det er planlagt nedgravd/-sprengt rørgate på hele strekningen. På den nedre og bratteste delen, opp til kote 90, kan det være aktuelt å bruke taubane i stedet for konvensjonell drift.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt i dagen på kote 30 på sørsida av elva. Grunnflata vil bli om lag 70-80 m², og kraftstasjonen med uteområde vil legge beslag på om lag 1,5 daa. Bygget vil bli tilpasset eksisterende bebyggelse og terreng. Det vil bli installert en peltonturbin med effekt 1,8 MW og største slukeevne 1,5 m³/s. Minste slukeevne vil bli 80 l/s.

Elektriske anlegg

Det er planlagt installert en generator med ytelse 2,0 MVA og spenning 0,69 kV. Spenningen transformeres opp til 22 kV og transformatoren vil som generatoren få en ytelse på 2,0 MVA. Transformatoren kan enten plasseres inne i kraftstasjonsbygget eller i et eget bygg. Det er planlagt ca. 2 km jordkabel fra kraftverket til tilknytningspunkt vest for Gårdsvatnet. Kabelen vil først følge atkomstveien til kraftverket og deretter eksisterende vei fra Forsdal til RV 17.

Veier

Det er planlagt vei fram til kraftstasjonen fra eksisterende vei, en strekning på om lag 1,4 km. Mellom kraftstasjonen og inntaket vil det bli lagt en midlertidig anleggsvei ved siden av rørgatetraseen i en lengde på om lag 1450 meter. Etter anleggsfasen vil det bli beholdt et kjøresterkt dekke for ATV-tilkomst til inntaket. Veien vil ha en annen trasé enn røret i nedre del, der røret er foreslått lagt ved hjelp av taubane. Her vil veien gå i en slynge opp en bratt skrent.

Massetak og deponi

Det er ikke forventet større mengder overskuddsmasse. Massene er planlagt planert ut langs veien og i rørgrofta.

Hydrologisk grunnlag

Kraftverket vil utnytte et nedbørfelt på 9,7 km² ved inntaket og middelvannføringen er beregnet til 0,74 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 8,9 %, og Langvatnet er det eneste større vannet i feltet. Det er ingen breer i feltet. Avrenningen varierer fra år til år og dominerende flomsesong er høst og tidlig vinter. Laveste vannføring opptrer gjerne vår og forsommer. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 126 og 65 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 110 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 1,5 m³/s og minste slukeevne 0,08 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 126 l/s i perioden 01.05. til 30.09. og 65 l/s resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 83 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon i alternativ 1 og 69 % benyttes i alternativ 2.

Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Langvasselva kraftverk etter alternativ 1 og 2. For alternativ 1 vil produksjonen bli om lag 6,6 GWh per år, fordelt på 2,9 GWh vinterproduksjon og 3,7 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene for alternativ 1 er estimert til 25,1 mill. kr. For alternativ 2 vil produksjonen bli om lag 5,5 GWh per år, fordelt på 2,4 GWh vinterproduksjon og 3,1 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene for alternativ 2 er estimert til 24,9 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris for alternativ 1 og 2 på henholdsvis 3,8 og 4,5 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Det er antatt at kraftstasjonen med tilhørende arealer vil dekke 1,5 daa og inntaksområdet 1,5 daa. Arealbehovet til vei og rørgate anslås til oppunder 40 daa hvis ryddebeltet blir 15-20 meter bredt. Hvis man ikke regner med rørgata vil det permanente arealbehovet bli om lag 19 daa.

Småkraft AS har i all hovedsak avtale med grunneierne om overdragelse av rettigheter til det fall og den grunn som er nødvendig for å gjennomføre prosjektet. Det er en grunneier langs vannet som søker ikke har avtale med med tanke på regulering.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Det planlagte utbyggingsområdet ligger i LNF-sone A i kommuneplanens arealdel, med generelt byggeforbud. I kommuneplanens arealdel er nedbørfeltet merket som nedslagsfelt for vannverk.

Samlet plan (SP)

En utbygging av Langvatnet er tidligere beskrevet i Samlet plan-prosjektet Kista. Langvasselva kraftverk er i konflikt med dette prosjektet. Det beskrevne alternativet ville hatt en ytelse på 2,3 MW og produksjon på om lag 9,7 GWh/år. Det innebar en regulering av Langvatnet mellom kote 170 og 187, og kraftstasjon plassert ved Kista. Salten Kraftsamband (SKS) står som utbygger for Samlet plan-prosjektet. Prosjektet er i kategori II av politiske årsaker og kan ikke bygges ut nå. NVE mener Samlet plan-prosjektet vil gi en bedre ressursutnyttelse enn det omsøkte prosjektet.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget er ikke vernet eller foreslått vernet.

Inngrepsfrie områder (INON)

I kommentarene til høringsuttalelsene reduserer Småkraft AS reguleringshøyden fra 1,0 til 0,99 meter. Reguleringen betegnes da ikke som tyngre teknisk inngrep. Tiltaket vil dermed redusere INON sone 2 med 2,5 km².

Nasjonale laksevassdrag

Vassdraget er ikke et nasjonalt laksevassdrag.

Andre verneområder

Det er ikke kjent at det berørte området er fredet eller omfattet av andre verneplaner. Svartisen nasjonalpark ligger ca. 4 km øst for tiltaket, og vil ikke bli berørt. Nasjonalparken omfatter uberørte områder fra kyst til fjell og er lite tilrettelagt for friluftsliv.

Eventuelle fylkesvise eller kommunale planer for småkraftverk

Nordland fylkeskommune har utarbeidet fylkesplan for småkraft. Tiltaksområdet ligger i et fjordlandskap som har fått middels verdi i fylkesplanen. Det går sjørret opp i vassdraget fram til ei ødelagt fisketrapp, og elva er gitt en liten verdi for fiske.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner,

samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 21.9.2011 sammen med representanter for søkeren, grunneiere, kommunen, Rødøy turlag, FNF Nordland, Naturvernforbundet i Nordland og Jektvik/Nordvæernes lokalutvalg. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Rødøy kommune gir ikke sin tilslutning til en utbygging. Etter kommunens mening vil tiltaket gi størst negative konsekvenser for friluftslivsinteresser og områdets urørte preg.

Fylkesmannen i Nordland fraråder at det blir gitt konsesjon til alternativ 1, men er mindre kritisk til alternativ 2. Fylkesmannen mener informasjonen om fisk er noe mangelfull i søknaden, og at konsekvensene av reguleringen er for dårlig belyst. De mener det er usikkerhet rundt hvordan lokaliteten "bjørkeskog med høgstauder" vil bli påvirket av en regulering. Beskrivelsen av friluftsliv i området synes også mangelfull. En utbygging etter alternativ 1 vil føre til tap av verdifulle INON-arealer.

Nordland fylkeskommune anbefaler ikke at det gis tillatelse til bygging av Langvasselva kraftverk. De mener prosjektet er lite samfunnsnyttig i og med at kraften hovedsakelig blir produsert om våren og høsten når fylket har et kraftoverskudd, og ikke om vinteren, når fylket trenger kraft. Tiltaket bør derfor ikke prioriteres. Utbygging vil bidra marginalt til sysselsetting og inntekter til kommunen. Fylkeskommunen mener også at tiltaket vil ha større konsekvenser for friluftsliv enn hva som kommer fram i søknaden. Hvis det gis tillatelse mener fylkeskommunen det må være på visse vilkår.

Sametinget kjenner ikke til automatisk fredete kulturminner i tiltaksområdet og har derfor ingen merknader til søknaden.

Reindriftsforvaltningen Nordland mener tiltaket vil ha små konsekvenser for reindriften. De mener reguleringen ikke vil være av betydning for isforholdene og at nødvendigheten av vei til inntaket må vurderes. I det minste bør en vei stenges i bom. Anleggsperioden bør planlegges i samråd med reinbeitedistriktet.

Statens vegvesen Region nord uttalte at tre forhold måtte avklares; avkjørsler, byggegrenser og veikryssing.

FNF Nordland (i samarbeid med Naturvernforbundet) ønsker ikke at det blir gitt konsesjon til Langvasselva kraftverk. De mener effektene på INON og landskapets opplevelsesverdi vil være uakseptable. De ser heller ikke behovet for utbygging av mer kraft i Nordland slik kraftsituasjonen er nå, og savner en samlet vurdering av all kraftutbygging i Rødøy kommune.

Rødøy turlag uttalte at både nord- og sørenden av Langvatnet var populære turmål, og mente områdene her ville bli demt ned ved en utbygging som omsøkt. De framhever at området er lett tilgjengelig og i bruk både sommer og vinter, samt at det har naturmessige kvaliteter.

Jektvik/Nordvæernes lokalutvalg er imot en utbygging av Langvasselva kraftverk. De mener man må se på den samlede belastningen av planlagte tiltak i området, med både vann- og vindkraft. De peker på at det er et mye brukt turområde og at det ikke finnes liknende småvassdrag som kan avbøte for tapt naturverdi ved en utbygging.

Hermann Abelsen uttalte at han som grunneier til Langvatnet ikke har noen avtale med søker, selv om Småkraft hevder å ha avtale med alle grunneiere. Han peker også på viktigheten av å plassere inntaket riktig for å hindre skader ved storflom.

Janne Horn Erath uttalte at hun har opplysninger om at det er observert ål i vassdraget, nedstrøms omsøkt utbyggingsstrekning. Hun mener det må undersøkes om det finnes ål i vassdraget.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Omsøkt slukeevne tilsvarende ca. 200 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring er 126 l/s om sommeren og 65 l/s om vinteren. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen etter alternativ 2, mens alternativ 1 vil påvirke flomvannføringene noe på grunn av reguleringen. For alternativ 1 ventes det minimalt med overløp på grunn av magasinkapasiteten. Ifølge søknaden vil det etter alternativ 2 være overløp over dammen 58 dager i et middels vått år. I én dag vil vannføringen være under summen av minste slukeevne og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 55 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at den omsøkte maksimale slukeevnen er høy og at utbygging med regulering vil frata vassdraget dets naturlige vannføringsdynamikk.

Utbygging etter alternativ 2, uten regulering, vil ivareta vannføringsdynamikken i større grad enn alternativ 1. Imidlertid vil særlig sommervannføringen bli betydelig redusert.

Landskap og INON

Ifølge Nasjonalt referansesystem for landskap (Puschmann 2005) ligger prosjektområdet på grensa mellom landskapsregion 32 - Fjordbygdene i Nordland og Troms, underregion Nord-Helgelandsfjordene, og landskapsregion 29 - Kystbygdene i Helgeland og Salten, underregion Midt-Helgelandskysten.

Selve Langvatnet er plassert i landskapsregion 32 - Fjordbygdene i Nordland og Troms, underregion Nord-Helgelandsfjordene. I denne regionen er fjellene vanligvis høye, men avrundete i formen. Vassdragene i regionen er ofte korte og fjordene mangler gjerne de store/høye fossefallene som bl.a. kjennetegner Vestlandsfjordene. Nedre del av rørgata og kraftstasjonsområdet ligger i landskapsregion 29 - Kystbygdene i Helgeland og Salten, underregion Midt-Helgelandskysten. Regionen ligger ofte som et fastlandsnært belte mellom større fjorder og den ytterste skjærgård. Strandflata er ofte en lav brem rundt høye øy-fjell, eller som en lav og smal stripe langs fastlandskystens ytterside. Regionens identitet og landemerker er knyttet til de kjente Sagnfjella, bl.a. Rødøyløva. Langs fastlandskysten og større øyer veksler et småkupert og bergknauset landskap med frodige jordbruksområder. Regionens landskaper har stor inntrykkstyrke.

Fylkesmannen i Nordland mener konsekvensene for landskapet ved bygging av Langvasselva kraftverk vil være knyttet til de tekniske inngrepene og til fraføring av vann, samt regulering. De vurderer avstandsvirkningene som middels negative. NVE mener at særlig øvre og nedre del av rørgata vil være skjemmende. I nedre del er det svært skrint, med fjell i dagen mange steder, og det vil kreve store terrenginngrep å sprengne ned rør i dette området. Selv om det bygges med taubane, slik Småkraft AS foreslår, vil behovet for sprenging bli det samme. Revegetering vil ta svært lang tid. Midtre del av rørgata er noe mindre utfordrende, og også mindre synlig fra turstien. I øvre del, på nordsida av elva, består grunnen av blokkmark og grunnlendt skog. Dette partiet vil være anleggsteknisk svært utfordrende, ettersom det er smalt, sidebratt og med ustabile masser. Også her mener NVE at terrenginngrepene vil bli svært synlige. I tillegg mener vi at vei inn til kraftstasjonsområdet vil endre områdets karakter og føre med seg inngrep i biologisk viktige områder. NVE mener at sprenging av rørgate vil skape store og varige sår i landskapet, og at det er vanskelig å finne gode avbøtende tiltak. Vi mener at utbyggingen vil få stor negativ konsekvens for landskapet, og vi legger stor vekt på dette i vår avgjørelse.

Fylkesmannen i Nordland mener bygging av Langvasselva kraftverk med regulering (alt. 1) vil få stor negativ konsekvens for INON. Det vil medføre et INON-tap på 7,3 km², som utgjør ca. ¼ av et INON sone 2-areal som er sammenhengende fra fjord til fjell, i et område med betydelig utbyggingspress. Tiltaket vil ikke påvirke INON sone 1 eller villmarkspregede områder. Fylkesmannen peker på at områder med sammenhengende urørt natur fra fjord til fjell er svært verdifulle for biologisk mangfold og for landskapet. Det er også et uttalt mål fra regjeringen å sikre at gjenværende naturområder med urørt preg blir tatt vare på. I kommentarene til høringsuttalelsene har søker endret regulerings høyden til 0,99 meter. Reguleringen defineres dermed ikke som et tyngre teknisk inngrep, og INON-tapet blir 2,5 km² for begge alternativer. Ifølge Retningslinjer for små vannkraftverk (OED 2007) skal sammenhengende inngrepsfrihet fra fjord til fjell gis stor verdi, uavhengig av sone. Området som berøres av Langvasselva kraftverk gis altså stor verdi. Imidlertid er INON et verktøy som gir oversikt, men som har sine svakheter i å beskrive i hvilken grad et område oppleves som inngrepsfritt. NVE mener opplevd grad av inngrepsfrihet også er relevant for å vurdere tiltakets konsekvens for INON. I dette tilfellet mener vi det vil være liten forskjell på opplevd inngrepsfrihet i størsteparten av det berørte INON-området dersom Langvasselva kraftverk bygges. Det tapte arealet vil heller ikke redusere INON-områdets kontakt med fjord. Dermed mener vi at tiltakets konsekvens for INON er relativt liten, selv om området har stor verdi. Vi er enig med Fylkesmannen i at INON-tapet ved en utbygging uten regulering vil oppleves mindre negativ. Samlet sett legger NVE noe, men ikke avgjørende, vekt på tiltakets konsekvens for inngrepsfrie naturområder.

Brukerinteresser

Fra Forsdal, der veien slutter i dag, går det en mye brukt tursti forbi Bringgårdsvatnet og Bringgårdsmyra inn til Langvatnet. Turstien er flittig brukt av de som bor i Jektvikområdet, og Langvatnet er et yndet turmål, særlig sommer og høst. Området brukes av alle aldersgrupper. Fra utløpet av vannet fortsetter stien et lite stykke videre mot nordenden av vannet og Kisttinden. Nord- og sørenden av vannet (nordbotn og sørbotn) er populære turmål, med bål plass og teltning. Adkomst til sørbotnet er enten med båt fra nordenden av vatnet, eller sørfra. Selve elva er nedskåret og lite framtreddende på størsteparten av utbyggingsstrekningen.

Både Rødøy kommune, Rødøy turlag og Jektvik/Nordvæernes lokalutvalg vektlegger at prosjektet Langvasselva kraftverk vil påvirke et verdifullt turområde. Kommunen uttalte at *"De største negative konsekvensene antas å være for det friluftsliv som området brukes til i dag."* FNF Nordland mener friluftslivsinteressene i området er større enn det som kommer fram av søknaden. De mener brukerfrekvensen er høyere og konfliktgraden større, med særlig stor konflikt ved regulering. Også Fylkesmannen mener at kartleggingen av friluftsliv er noe mangelfull, men ser at området har betydelig potensial for utøvelse av tradisjonelt friluftsliv. Kartlegging og verdisetting av friluftsområder etter DN Håndbok 25 er ikke gjennomført i Rødøy kommune. Tiltaksområdet er i kategorien LNF-A-område i kommunedelplanens arealdel, noe som innebærer en restriktiv holdning til inngrep. I kommunedelplanen for Rødøy kommune står det også at: *"I kommunedelplanens arealdel er friluftsområdene oftest vist som landbruks-, natur- og friluftsområder (LNF-område)."*

Ifølge Rødøy turlag vil regulering av vannet, slik Småkraft ønsker, demme ned store deler av det attraktive strandarealet i både nord- og sørbotnet. Det vil også demme ned deler av turstien mot nordbotnet. Terrenginngrepene som vil være nødvendig for å gjennomføre utbyggingen vil bli svært synlige og gi en tydelig negativ påvirkning på landskapet. Det vil gjøre området betydelig mindre attraktivt for tur- og friluftslivsbruk. NVE er enig med turlaget, og ser at området har høy bruksfrekvens og er viktig for nærfriluftsliv i Jektvikområdet. Vi mener utbyggingen vil bli svært synlig fra store deler av den populære stien. På bakgrunn av opplysningene fra Rødøy turlag, Jektvik/Nordvæernes lokalutvalg og FNF Nordland, observasjon av bruksslitasje under befaring og stor

lokale motstand mot prosjektet, mener NVE at tiltaksområdet er av stor verdi for friluftsliv. Ifølge Retningslinjer for små vannkraftverk (OED 2007), skal det legges vekt på å unngå tiltak som reduserer verdien for friluftslivet i områder med stor verdi for friluftsliv.

NVE mener at brukerinteressene i området vil bli sterkt negativt berørt ved en eventuell utbygging av Langvasselva kraftverk. Alternativ 2 vil ha noe lavere konfliktgrad enn alternativ 1, men på grunn av de store landskapsinngrepene i forbindelse med legging av rør og bygging av vei, mener NVE at også alternativ 2 vil ha stor negativ konsekvens. NVE legger stor vekt på tiltakets negative konsekvenser for friluftsliv og brukerinteresser.

Biologisk mangfold

Nedstrøms kraftverket

Området Bringgårdsvatnet og Bringgårdsmyra, nedstrøms planlagt kraftstasjon, er biologisk sett svært viktig. Bringgårdsvatnet er hekkelokalitet for sangsvane. Bringgårdsmyra er av den verdifulle naturtypen kystmyr (verdi C). Området som omfatter øvre del av Bringgårdsvatnet, bekken gjennom Bringgårdsmyra og Langvasselva med kantsoner opp til nederste foss, er av naturtypen evjer, bukter og viker. Sistnevnte lokalitet får verdien B på grunn av begrenset størrelse. Her er det stort potensial for funn av sjeldne invertebrater og området har stor verdi for vanntilknyttede fugl. Samspillet mellom vann og vegetasjon gjør naturtypen evjer, bukter og viker viktig, og hele dette våtmarksområdet henger nøye sammen økologisk sett.

Det finnes bekkeørret i Bringgårdsvatnet, fisken går opp til lonene der kraftstasjonen er planlagt. Nederst mot sjøen har Littlefjordelva, som Langvasselva heter der nede, en anadrom strekning på ca. 50 meter. Ved vandringshinderet finnes det ei ødelagt laksetrapp. Oppstrøms trappa er det ca. 500 meter stilleflytende elv med sandbunn opp til Gårdsvatnet, og derfra en om lag 150 meter lang elvestrekning mot Bringgårdsvatnet med gode gyte- og oppvekstforhold. På grunn av den ødelagte laksetrappa går det ikke anadrom fisk der i dag.

Vei til planlagt kraftstasjonen vil gå i utkanten av myra og langs øvre del av Langvasselva. Veien vil sannsynligvis påvirke kantsonene til Langvasselva, og dermed naturtypen evjer, bukter og viker. Et evt. utfall i kraftstasjonen vil føre til en brå reduksjon i vannføringen nedstrøms kraftverket. Med regulering som omsøkt vil det kunne ta en stund før det går overløp fra Langvatnet. Tiden det tar er avhengig av tilsiget på det aktuelle tidspunktet, samt hvor langt under HRV vannet ligger. NVE mener slike utfall kan ha en viss negativ konsekvens for livet i Langvasselva fram til Bringgårdsvatnet.

NVE mener at det er knyttet store verdier til det biologiske miljøet nedstrøms planlagt kraftverk. Verdiene kan bli berørt ved bygging av vei inn til kraftstasjonen. Spesielt i øvre del, nærmest kraftstasjonen, er det trangt mellom elva og fjellveggen. Her vil det være vanskelig å unngå å berøre elvas kantsoner. Naturtypen er gitt verdi B. Ifølge Retningslinjer for små vannkraftverk må tiltak i slike områder påregne pålegg om miljøtilpassing som reduserer konflikten. NVE legger vekt på tiltakets konsekvens for biologisk mangfold i dette området.

Utbyggingsstrekningen

På utbyggingsstrekningen renner Langvasselva stort sett i stryk og små fosser, og det er ikke kjent at det går fisk på utbyggingsstrekningen.

Janne Horn Erath uttalte at det var indikasjoner på at det går ål opp i Bringgårdsvatnet. Om den går helt opp til Langvatnet er uvisst, men strekningen har stri strøm og mye stein, noe som gjør det vanskeligere for ålen å vandre. Det kan ikke utelukkes at det finnes ål i Langvatnet, men NVE mener sannsynligheten er lav. Vi legger liten vekt på forholdet til ål i vår vurdering. Potensialet for funn av

rødlistede virvelløse dyr er vurdert som lavt. Etter NVEs vurdering er elva lite egnet for elvemusling på utbyggingsstrekningen. Ettersom det er begrensede akvatiske verdier på selve utbyggingsstrekningen mener NVE at tiltaket vil ha liten konsekvens for akvatisk miljø.

Rørtraseen er planlagt i et område med skrint jordsmonn og vegetasjonen domineres av fattig fjellbjørkeskog. Stedvis finnes sig med noe rikere vegetasjon. Lav- og mosefloraen består av vanlige arter. I lia på nordsida av Langvasselva er det registrert et område med naturtypen bjørkeskog med høgstauder. Området er gitt verdien B fordi det er innslag av varmekjære arter som det er lite av i regionen. Det er anbefalt at området får stå mest mulig i fred for menneskelige inngrep. Rørtraseen er planlagt på nordsida av elva i øvre del, men vil krysse elva helt i øvre del av naturtypen. Den blir dermed minimalt påvirket av tiltaket. NVE legger liten vekt på tiltakets konsekvens for det biologiske mangfoldet på utbyggingsstrekningen. Dersom det blir gitt konsesjon mener vi imidlertid det vil være viktig å unngå inngrep i naturtypen bjørkeskog med høgstauder i forbindelse med arbeid med rørtrasé.

Langvatnet

Fylkesmannen mener at ferskvannsfaunaen i selve Langvatnet, og konsekvensene en ev. regulering vil ha for livet i vannet, er for dårlig belyst i søknaden. NVE er enig i at opplysningene om dette temaet er noe mangelfulle. Vi ser at reguleringen kan påvirke fiskens tilgang til gytebekker og at sammensetningen av bunndyr- og planktonsamfunn kan endres noe. Basert på erfaring fra tidligere saker mener vi at en regulering på 1 meter neppe vil påvirke ørretbestanden og øvrige ferskvannsfauna i Langvatnet betydelig negativt.

Langs Langvatnet er det registrert to verdifulle naturtyper, gammel lauvskog og gråor-heggeskog. Begge er gitt verdi C. Naturtypene vil kunne bli noe påvirket ved en regulering av Langvatnet. Begge begynner i vannkanten og strekker seg noe opp i lia. Gammel lauvskog-lokaliteten på østsida av Langvatnet kan ha potensial for lav og sopp knyttet til kontinuitetsskog. Gråor-heggeskogen er en flommarksskog med flere bekkedar. I miljørapporten blir det anbefalt at begge lokalitetene får være i fred for all annen menneskelig påvirkning enn husdyrbeiting. Slik Langvatnet er tenkt manøvrert som magasin innebærer det i hovedsak en senking. NVE mener senkingen vil føre til at grunnvannstanden synker om lag 50 cm, og at flommarkskogen står i fare for å tørke ut og gro igjen. Vi legger imidlertid ikke avgjørende vekt på det i vårt vedtak, da skogen ikke har stor verdi for biologisk mangfold.

Forholdet til naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven (nml) legger føringer for bærekraftig bruk av norsk natur og blir lagt til grunn når NVE vurderer søknaden. For å kunne oppfylle forvaltningsmålene i §§ 4 og 5 om bevaring av arter og naturtyper er en avhengig av et godt kunnskapsgrunnlag. Dette blir det vist til i nml § 8 der det slås fast at offentlige avgjørelser som påvirker naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om art eller naturtype, samt effekten det aktuelle inngrepet vil ha.

Informasjon om biologisk mangfold i influensområdet kommer fram gjennom rapport om biologisk mangfold, søknaden, høringsuttalelser og NVEs egne erfaringer. Ut fra dette mener NVE at kunnskapsgrunnlaget etter naturmangfoldloven § 8 er tilstrekkelig til å fatte vedtak, jf. at kravet til kunnskapsgrunnlag skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Naturmangfoldloven § 10 fastsetter prinsippet om økosystemtilnærming og samla belastning. Dette innebærer at en må ha kunnskap også om andre tiltak og påvirkninger på økosystemet slik at en kan identifisere samla belastning, jf. også formuleringa i § 8 om "effekten av påvirkninger". I vurderingen av samla belastning skal det både tas hensyn til allerede eksisterende inngrep og forventa framtidige inngrep. Med bakgrunn i vurderingen av tiltakets virkning på biologisk mangfold, mener NVE at

tiltaket vil ha enkelte konsekvenser for biologisk mangfold lokalt, men at konsekvensene ikke strekker seg ut over influensområdet.

Tiltaket påvirker flere viktige naturtyper, men vil samlet sett ha liten negativ effekt på biologisk mangfold. Dette fordi de viktigste naturtypene kun i liten grad blir berørt. De rødlista artene som er knytta til vassdraget vil med stor sannsynlighet ikke bli påvirket i nevneverdig grad. NVE vurderer derfor at tiltaket ikke kommer i konflikt med forvaltningsmål for naturtyper, økosystemer eller arter, jf. nml §§ 4 og 5.

NVE har vurdert kunnskapsgrunnlaget, jf. nml § 8, som godt nok. Vi mener også at tiltaket ikke vil komme i konflikt med forvaltningsmålet for økosystemer eller arter. Dermed anser vi risikoen for alvorlig eller irreversibel skade på naturmiljøet som liten. Naturmangfoldloven § 9 kommer dermed ikke til anvendelse.

Reindrift og samiske interesser

Det drives reindrift i området, og det er Hestmannen-Strandtindene reinbeitedistrikt som benytter området. Reindriftsforvaltningen i Nordland har uttalt at området er definert som barmarksbeite med bruk fra vår til sein høst. Det er ikke registrert trekk- eller flyttleier i tiltaksområdet.

Reindriftsforvaltningen er skeptisk til vei helt opp til inntaket og ønsker at en ev. vei mellom kraftstasjon og inntak stenges med bom. De uttaler også at anleggsperioden bør avklares med reinbeitedistriktet. Sametinget uttalte at det ikke er registrert automatisk fredete samiske kulturminner i området. NVE ser at tiltaket i liten grad er i konflikt med reindrift og samiske interesser og legger liten vekt på det i vurderingen. Ved en eventuell konsesjon mener vi det vil være viktig at tidspunkt for anleggsarbeid avklares med reindriften.

Samfunnsmessige virkninger og samlet belastning

Tiltaket vil hovedsakelig gi inntekter til søker og grunneiere. I tillegg vil det bli noe aktivitet anleggsfasen, noe som kan ha positiv effekt i lokalsamfunnet. I driftfasen vil kraftverket gi liten inntekt til kommunen. I henhold til omsøkte planer vil gjennomsnittlig produsert kraft være 6,6 GWh årlig med regulering, og 5,5 GWh årlig uten regulering. Fylkeskommunen legger vekt på at Nordland fylke har et stort potensial for små kraftverk og at det meste av kraften i Langvasselva vil bli produsert om sommeren, når regionen har et kraftoverskudd. Kraften må dermed eksporteres ut av fylket, som i dag har begrenset nettkapasitet for å føre energi ut. På grunn av liten nettkapasitet, kommunens negative holdning og marginalt bidrag til skatteinntekter og sysselsetting i driftsperioden mener Nordland fylkeskommune at tiltaket er lite samfunnsnyttig. NVE ser at overføringskapasiteten i nettet er begrenset i området, men vi mener dette vil endre seg på sikt. Vi legger lite vekt på begrensninger i nettkapasiteten i vår vurdering. NVE kan heller ikke se at vinterproduksjonen i Langvasselva kraftverk er spesielt lav sammenliknet med sommerproduksjonen. Svært mange småkraftverk står uten å produsere i store deler av vinterhalvåret. Når det gjelder kommunale inntekter og sysselsetting så mener vi det må vurderes som en del av tiltakets fordeler og ulemper. De fleste småkraftverk gir lite inntekter til kommunene og liten sysselsettingsgevinst, men på grunn av bidraget til ny fornybar energi, vurderer vi det ofte likevel som samfunnsnyttig. Derimot mener NVE at kommunens negative holdning, samt uttalelser fra Jektvik/Nordværes lokalutvalg, er tydelige signaler om at prosjektet er konfliktfylt lokalt. Vi legger vesentlig vekt på dette forholdet i vår vurdering.

NVE vurderer den samlede belastningen flere vannkraftanlegg og andre vassdragsinngrep utgjør innenfor et geografisk avgrenset område. Selv om det enkelte prosjektet kan ha begrensede virkninger for miljøet og andre brukerinteresser, kan de samlede virkningene av mange slike inngrep bli store.

Smibelg og Storåvatn kraftverk fikk konsesjon i mars 2012. Kraftverkene vil ha en samlet produksjon på 216 GWh. Berørte områder ligger i Rødøy og Lurøy kommuner. Storåvatn kraftverk vil utnytte det meste av vannet i fjellområdet Kjerringtindan sør i kommunen. Med byggingen av Storåvatn kraftverk vil de fleste vassdrag i den sørlige fastlandsdelen av Rødøy kommune, være berørt. NVE har ikke registrert potensial for vannkraft på øyene i kommunen. Haugvikelva står igjen som et av få vassdrag i den sørlige delen av kommunen som har naturlig vannføring. NVE avslo søknad om Haugvikelva kraftverk den 9.11.2012 på grunn av konsekvenser for landskap og reindrift. Produksjonen i kraftverket var liten, og kunne ikke forsvare konsekvensene av en utbygging. Nord for Melfjorden ligger Kista og Reppa kraftverk. Det er også gitt konsesjon til utvidet regulering av Reppavatnet og overføring fra Rismålskardet, slik at området i nordlige del av kommunen også i stor grad er utnyttet til kraftproduksjon. Hos NVE foreligger det en søknad om bygging av kraftverk i Buvik, saken er nylig tatt til behandling. Bortsett fra en håndfull prosjekter i indre deler av Melfjorden har kommunen lite uutnyttet småkraftpotensial. På Seiskallåfjellet, like sør- sørøst for Langvatnet, planlegger Nord-Norsk Vindkraft AS et vindkraftverk med opptil 49 vindmøller, tilkomstvei og kraftledning.

NVE mener den samlede belastningen fra energianlegg er stor i Rødøy kommune. Vi ser at mange elvestrekninger er utbygd og at presset på uberørte arealer i kommunen er stort. NVE legger vekt på tiltaksområdets nærhet til Jektvik og tilgjengelighet for mange grupper i befolkningen. Vi mener at det vil være mer samfunnsnyttig at området utnyttes til friluftsliv og fysisk aktivitet i nærområdet, enn at det utnyttes til energiproduksjon.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempes

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Prosjektet vil gi ca. 6,6 GWh årlig i fornybar energiproduksjon etter søknadens alternativ 1, og 5,5 GWh etter alternativ 2.
- Tiltaket kan bidra til næringsutvikling, lokal aktivitet og verdiskapning.

Ulemper

- En utbygging vil medføre redusert vannføring i Langvasselva.
- Rørgate og anleggsveier vil få betydelig negativ konsekvens for friluftsliv og landskap.
- En utbygging vil bidra til at den samlede belastningen av flere energiproduksjonsanlegg i kommunen blir stor. Store arealer er allerede berørt av eksisterende og konsesjonsgitte anlegg.

Oppsummering

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 6,6/5,5 GWh årlig i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene har NVE klarert om lag 1,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

NVE legger stor vekt på de tekniske inngrepene tiltaket vil medføre, og konsekvensene inngrepene vil ha for landskap og friluftsliv. Vi mener det er klart at området har stor verdi som nærfriluftsområde for

befolkningen i Jektvik, og at kraftproduksjon og hensynet til landskap og friluftsliv i dette tilfellet ikke er forenlige. NVE legger også vekt på negative konsekvenser for biologisk mangfold nedstrøms kraftverket ved bygging av vei inn til kraftstasjonstomta, samt samlet belastning på grunn av kraftutbygging i kommunen.

NVEs konklusjon

NVE mener at ulempen ved bygging av Langvasselva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad vilkår, avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her. Av samme grunn har vi ikke kommentert de manglende rettighetene til regulering. NVE ønsker at alle grunneierforhold skal være avklart før søknad fremmes, men vi kan ta stilling til konsesjonsspørsmålet også før slike forhold er avklart.